

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**
*Чернігівські територіальні курси цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності II категорії*

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
**начальника диспетчерської служби підприємства в умовах
загрози і виникнення надзвичайних ситуацій**

Обговорено та схвалено на засіданні методичної
комісії НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області,
протокол № 5 від « 28 » травня 2020 року

Зміст технологічної карти

I. Загальні положення.....	3
1. Сфера застосування.....	3
2. Перелік нормативних документів, на підставі яких розроблена карта.....	3
3. Навчальна категорія слухачів, на яку орієнтована карта.....	3
4. Розробник карти.....	3
II. Завдання та обов'язки диспетчерської служби, яка здійснює цілодобове чергування силами однієї або декількох осіб.....	4
III. Стислий опис основних операцій та вимоги нормативних документів до їх виконання.....	6
IV. Операційні карти з покрокового виконання основних операцій	7
Операційна карта №1.....	7
Операційна карта №2.....	8
V. Відомості про обладнання, прилади, інструменти, пристрої тощо з виконання технологічного процесу (основних операцій).....	9
VI. Техніка безпеки та охорона праці.....	9

I. Загальні положення

1. Сфера застосування

Технологічна карта призначена для впорядкування отриманих знань фахівцями в сфері цивільного захисту, які відповідають за організацію диспетчерських служб в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Перелік нормативних документів, на підставі яких розроблена карта

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Постанова КМ України від 9.01.14 № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
3. Постанова КМ України від 27.09.2017 року № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».
4. Наказ МВС України від 27.11.2019 року № 986 «Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки».

3. Навчальна категорія слухачів, на яку орієнтована карта: чергові диспетчери ОПН, ПНО.

4. Розробник карти – методист обласного методичного кабінету Михайленко С.В.

II. Завдання та обов'язки диспетчерської служби та чергового диспетчера ХНО

1. Завдання та обов'язки диспетчерської служби:

а). в умовах загрози виникнення НС:

- у разі отримання будь-якої інформації про можливе виникнення НС провести оповіщення керівного складу об'єкту. Якщо в зону можливого ураження попадають сусідні об'єкти необхідно оповістити чергових диспетчерів цих об'єктів;

- при виникненні хімічної аварії на будь-якому об'єкті, розташованому поруч зі своїм об'єктом, проводиться прогнозування хімічної обстановки та її оцінки. В першу чергу визначається: глибина зони хімічного ураження, ширина, площа та час підходу зараженого повітря;

- відпрацювати пропозиції керівнику об'єкту щодо проведеного хімічного прогнозування та наслідків хімічної аварії;

- рекомендувати керівнику об'єкту посилення роботи із залученням додаткових сил та засобів, пов'язаних з введенням спостереження за хімічною обстановкою в зоні відповідальності та в інших небезпечних зонах залежно від обстановки;

- перевірити систему оповіщення;

- привести в готовність обладнання, прилади, засоби індивідуального захисту;

- привести в готовність до використання захисту споруду;

- організувати цілодобове чергування осіб керівного складу об'єкту;

- уточнити схему оповіщення та зв'язку;

- уточнити райони для проведення екстреної евакуації персоналу об'єкту та населення, яке попадає в зону ураження;

- уточнити порядок збору керівного складу об'єкту у робочий та у неробочий час;

- перевірити прямий зв'язок з оперативним черговим Департаменту ЦЗ та оборонної роботи ОДА;

- перевірити звернення до персоналу об'єкту та населення, яке попадає в зону ураження у разі виникнення хімічної аварії.

б). в умовах виникнення НС:

- організує оповіщення персоналу об'єкту та населення, яке попадає в зону ураження;

- доповідає по прямому телефонному зв'язку оперативному черговому Департаменту ЦЗ та оборонної роботи ОДА;
- доповідає у Управління ДСНС України у Чернігівській області (за № 101);
- оповісти керівників (чергових диспетчерів) підприємств, установ і організацій, які потрапляють у зону можливого хімічного ураження;
- постійно доповідає керівнику об'єкту про зміни в обстановці, свої пропозиції щодо захисту персоналу і населення, яке попадає у зону хімічного ураження.

2. Черговий диспетчер об'єкту, який заступає на чергування, в ході приймання передавання зміни, зобов'язаний:

- ознайомитися з обстановкою в зоні відповідальності;
- ознайомитися з записами в журналі радіаційного і хімічного спостереження;
- візуально оглянути цілісність приладів та практично перевірити їх роботу.

Черговий диспетчер підпорядковується директору КП «_____», а в його відсутності головному інженеру.

Черговий диспетчер несе особисту відповідальність за своєчасне оповіщення персоналу цеху _____ і населення, яке може потрапити до зони ураження у разі виникнення аварії в хлораторній цеху _____.

Повідомлення про аварію черговий диспетчер отримує від чергового майстра зміни за телефоном: _____. При отриманні повідомлення від іншого джерела інформації диспетчер обов'язково перевіряє її у чергового майстра зміни за телефоном: _____.

Заступаючи на чергування, черговий диспетчер повинен ознайомитись з обстановкою в зоні відповідальності, перевірити працездатність апаратури оповіщення, візуально оглянути цілісність приладів хімічного спостереження, уточнити температуру повітря, напрямок і швидкість вітру, ступінь вертикальної стійкості повітря.

Отримавши повідомлення про аварію черговий диспетчер встановлює, які підприємства, організації, та населенні пункти попадають у зону ураження газ-хлору в залежності від напрямку вітру.

Для оповіщення персоналу цеху _____ черговий диспетчер по перше: вмикає метеостанцію та визначає напрямок вітру, після чого вмикає сирени на 20-30 сек. потім вимкнувши їх, передає мовну інформацію в якій повідомляє: напрямок вітру, що трапилось і як треба діяти. (тексти мовних інформацій на всі вісім напрямків вітру додаються).

Після оповіщення персоналу цеху черговий диспетчер у телефонному режимі оповіщає підприємства, організації і населення про хімічну аварію. Для оповіщення населених пунктів _____ та _____ черговий диспетчер використовує

допомогу _____ районного відділу міліції – використовуються машини з гучномовним зв'язком. Тексти повідомлень на всі вісім напрямків вітру завчасно відпрацьовані і знаходяться у оперативного чергового районного відділу міліції.

Після оповіщення черговий диспетчер доповідає про хімічну аварію в службу _____ міськвиконкому, управління з НС та ЦЗН міськвиконкому, начальнику ЦЗ _____ в місті _____ району, при необхідності швидку допомогу, а також викликає до місця хімічної аварії спеціалізований аварійно-рятувальний загін управління ДСНС у _____ області за номером 101.

В подальшому черговий диспетчер виконує свої обов'язки відповідно до порядку, викладеному у плані локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій.

Черговий диспетчер зобов'язаний постійно володіти інформацією про ситуацію, що склалася в зоні аварії і бути готовим доповісти про неї керівництву.

Начальник КП « _____ » _____ П. І. Б. _____

III. Стислий опис основних операцій та вимоги нормативних документів до їх виконання.

№ з/п	Основні операції	Нормативні документи
1	Організація і робота диспетчерських служб в умовах загрози НС	Постанова КМ України: - від 09.01 2014 р. № 11
2	Організація і робота диспетчерських служб в умовах виникнення НС	Постанова КМ України: - від 09.01 2014 р. № 11

IV. Операційні карти з покрокового виконання основних операцій.

Операційна карта №1	Організація і робота диспетчерських служб в умовах загрози НС
	<p data-bbox="439 373 2089 483">Провести оповіщення керівного складу об'єкта та чергових диспетчерів об'єктів, які попадають в зону можливого ураження</p> <p data-bbox="439 568 2089 627">Перевірити систему оповіщення</p> <p data-bbox="439 687 2089 746">Привести в готовність до використання обладнання, прилади, ЗІЗ.</p> <p data-bbox="439 807 2089 866">Уточнити схему оповіщення та зв'язку.</p> <p data-bbox="439 951 2089 1010">Перевірити прямий зв'язок з черговим майстром ХНО підприємства</p> <p data-bbox="439 1126 2089 1185">Перевірити прямий зв'язок з оперативним черговим Департаменту з питань ЦЗ та ОР ОДА.</p>

Операційна карта №2	Організація і робота диспетчерських служб в умовах виникнення НС
	<p data-bbox="443 384 2089 507">Організувати оповіщення персоналу об'єкта та населення яке попадає в зону ураження</p> <p data-bbox="443 555 2089 678">Доповісти по прямому телефону оперативному черговому Департаменту з питань ЦЗ та ОР ОДА.</p> <p data-bbox="443 746 2089 869">Доповісти у територіальне управління ДСНС, міський та районний відділ МВС.</p> <p data-bbox="443 917 2089 1040">Оповістити аварійні служби, що залучаються до проведення робіт в умовах аварії з НХР</p> <p data-bbox="443 1088 2089 1211">Оповістити керівників (чергових диспетчерів) підприємств, установ і організацій, які потрапляють в зону хімічного ураження.</p> <p data-bbox="443 1259 2089 1382">Постійно доповідати керівнику ЦЗ об'єкта про зміни в обстановці, свої пропозиції щодо захисту персоналу і населення , яке попало в зону хімічного ураження.</p>

V. Відомості про обладнання, прилади, інструменти, пристрої тощо з виконання технологічного процесу (основних операцій).

Для виконання завдань під час виникнення аварій з НХР на робочому місці чергового диспетчера ХНО мають бути розроблені такі документи та технічні засоби:

- Інструкція черговому диспетчеру ХНО про порядок дій у разі виникнення аварій з НХР (розробляється керівником ХНО з урахуванням особливостей об'єкту);
- табло чергового диспетчера ХНО;
- текст звернення до персоналу об'єкту та осіб, яких оповіщає черговий диспетчер;
- засоби індивідуального захисту.

VI. Техніка безпеки та охорона праці.

При роботі дотримуватися вимог законодавства України у сфері охорони праці.